

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes process un tā nepieciešamība

Sintija Martinsone

Dabas aizsardzības pārvaldes
Dabas aizsardzības departamenta
Monitoringa un plānojumu nodaļas vadītāja
sintija.martinsone@daba.gov.lv, 29 353 919

Viļaka

2018. gada 5. martā

Dabas aizsardzības
pārvalde

Kas ir dabas aizsardzības plāns?

- **Dabas aizsardzības plāns = teritorijas «apsaimniekošanas» plāns, kas nosaka nepieciešamos apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu ilgtermiņa aizsardzību tām dabas vērtībām, kam teritorija ir izveidota.**
- **Likuma par ĪADT 18. pants. Aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni**
 - (1) Lai saskaņotu dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses, nodrošinot teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, kā arī lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu tām īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, kuru aizsardzības nolūkā šī teritorija ir izveidota vai tiek veidota, fiziskā vai juridiskā persona var izstrādāt aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānu. Plānā ietver zinātnisko informāciju par aizsargājamo teritoriju, pamatojumu funkcionālajam zonējumam, ja tāds nepieciešams, un nosaka vienotus visas teritorijas apsaimniekošanas pasākumus, lai sasniegtu tās aizsardzības mērķus.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

Likuma par ĪADT 18. pants. Aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni

(2) Plānu apstiprina atbildīgais ministrs.

(4) Izstrādājot aizsargājamās teritorijas individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kā arī teritorijas attīstības plānošanas dokumentus un apsaimniekojot aizsargājamo teritoriju, var izmantot dabas aizsardzības plānā ietverto informāciju. Plānam ir ieteikuma raksturs.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

Ministru kabineta 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr. 686 «Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību»

- Nosaka plāna saturu un izstrādes kārtību
- Dabas aizsardzības pārvalde uzrauga plāna izstrādes procesa atbilstību MK noteikumiem
- Plānu izstrādā laikposmam, kas nav mazāks par pieciem gadiem un nepārsniedz 15 gadus; plānu var pagarināt, bet ne ilgāk kā uz pieciem gadiem
- Izstrādes ietvaros organizē divas sabiedriskās apspriedes – uzsākot plāna izstrādi un apspriežot plāna gala redakciju

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

Dabas aizsardzības pārvalde mēneša laikā pēc sanāksmes izveido plāna izstrādes uzraudzības grupu, kurā iekļauj pa vienam pārstāvim no:

- Dabas aizsardzības pārvaldes;
- pašvaldības, kuras administratīvajā teritorijā atrodas aizsargājamā teritorija;
- Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes;
- Valsts meža dienesta, ja aizsargājamā teritorijā atrodas meža zeme;
- valsts akciju sabiedrības «Latvijas valsts meži», ja tās pārvaldībā ir aizsargājamā teritorijā esošā zeme;
- Lauku atbalsta dienesta attiecīgās reģionālās lauksaimniecības pārvaldes, ja aizsargājamā teritorijā atrodas lauksaimniecības platības;
- valsts aģentūras «Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra».

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

Uzraudzības grupā var iekļaut pa vienam pārstāvim no citām atbildīgajām valsts vai pašvaldību iestādēm, kā arī zemes īpašnieku vai lietotāju vai biedrības vai nodibinājuma pārstāvi, ja to īpašumā vai lietošanā esošā zeme atrodas aizsargājamā teritorijā un ja divu nedēļu laikā pēc plāna izstrādes uzsākšanas sanāksmes Dabas aizsardzības pārvalde saņēmusi rakstisku lūgumu iekļaut uzraudzības grupas sastāvā attiecīgo pārstāvi.

Lūgums būt aktīviem un tiem zemju īpašniekiem, kas vēlas darboties uzraudzības grupā, atsūtīt informāciju uz e-pastu: sintija.martinsone@daba.gov.lv, ar norādi, ka vēlaties iesaistīties dabas aizsardzības plāna uzraudzības grupā, norādot savu kontaktinformāciju!

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

Uzraudzības grupas funkcijas:

- izskatīt priekšlikumus par veicamajiem dabas aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumiem;
- izvērtēt dabas resursu izmantošanas iespējas, kas neapdraud īpaši aizsargājamās sugas, biotopus un to dzīvotnes;
- izskatīt un izvērtēt priekšlikumus par pieļaujamajiem un aizliegtajiem darbību veidiem, ņemot vērā attiecīgās aizsargājamās teritorijas īpatnības, kā arī tās izveidošanas un aizsardzības mērķus un uzdevumus;
- pieņemt lēmumus par atsevišķu karšu nepieciešamību vai apvienošanu;
- iesaistīties plāna projekta izskatīšanā, kā arī, ja nepieciešams, ierosināt pārstrādāt plāna projektu, mainīt vai papildināt plāna saturu un struktūru;
- pieņemt lēmumu par individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta izstrādes nepieciešamību un noteikumu saturu.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

- Plāna izstrādes ietvaros tiek organizētas vismaz trīs uzraudzības grupas sanāksmes.
- Kad uzraudzības grupa ir vienojusies, dabas aizsardzības plāns tiek nodots sabiedriskajai apspriešanai.
- Pēc sabiedriskās apspriešanas plānā tiek veikti nepieciešamie labojumi un papildinājumi un tiek prasīts pašvaldības atzinums.
- Pēc pašvaldības atzinuma saņemšanas uzraudzības grupa vienojas, vai plāns ir nododams uz apstiprināšanu.
- Plāna gala redakciju iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē, kas to caurskata un precizē pirms tiek nodots apstiprināšanai uz VARAM.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ieguvumi, izstrādājot dabas aizsardzības plānu

- **Likuma par ĪADT 43. pants. Eiropas nozīmes aizsargājamās teritorijas**

(4) Paredzētajai darbībai vai plānošanas dokumentam (izņemot aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānus un tajos paredzētās darbības, kas nepieciešamas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu vai īpaši aizsargājamo biotopu apsaimniekošanai vai atjaunošanai, kā arī aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānos paredzētu publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu ierīkošanai), kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), veic ietekmes uz vidi novērtējumu.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ieguvumi, izstrādājot dabas aizsardzības plānu

- Iespēja plānot un sabalansēt saimniecisko darbību ar dabas aizsardzību, piemēram, informācija par bioloģiski vērtīgiem zālājiem tiek nodota Lauku atbalsta dienestam atbalsta maksājumu administrēšanai, iespējams atrunāt platības, kur pieļaujama meža ieaudzēšana vai atmežošana u.c.
- Precīzāks kartogrāfiskais materiāls/īsāks un lētāks process atļauju/atzinumu saņemšanā.
- Samazinās administratīvais slogs un laika resursu patēriņš dažādu atļauju un saskaņojumu sagatavošanā un sniegšanā.
- Ja plānotā darbība (infrastruktūras būves, ceļu rekonstrukcija, meliorācijas sistēmu atjaunošana, biotopu atjaunošanas pasākumi u.c.) ir paredzēti dabas aizsardzības plānā, atvieglotāka un ātrāka ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.
- Iespēja piesaistīt finansējumu ĪADT apsaimniekošanas pasākumu veikšanai (LVAf, LIFE u.c.).

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ieguvumi, izstrādājot dabas aizsardzības plānu

- Dabas aizsardzības plāns ir zinātnisks pamatojums mainīt zonējumu un ĪADT robežas.
- Esošas apdzīvotas vietas un ceļus dabas aizsardzības plānos paredz noteikt kā neitrālās zonas, lai varētu sekmēt to attīstību un uzturēšanu.
- Dabas aizsardzības plāni un no tiem izrietošs funkcionālais zonējums, diferencējot aizsardzības un apsaimniekošanas režīmu, daļai īpašnieku var atvieglot saimniecisko darbību ĪADT teritorijās.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Jāņem vērā

- Dabas aizsardzības plāns un no tā izrietošais funkcionālais zonējums var uzlikt papildu aprobežojumus iedzīvotājiem, kā arī samazināt pašvaldības ienākumus (nekustamā īpašuma nodokļi), ja tiek secināts, ka ar esošo aizsardzības režīmu nav iespējams nodrošināt dabas vērtību saglabāšanu, tomēr tas stājas spēkā vien ar brīdi, kad tiek apstiprināti MK noteikumi (individuālie aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi).
- **Plāna izstrāde un apstiprināšana pati par sevi nerada jaunus ierobežojumus!**
- **Nepieciešamās izmaiņas esošajā normatīvo aktu regulējumā dabas aizsardzības plānā ir zinātniski jāpamato!**

Dabas aizsardzības
pārvalde

Sabiedrības iesaistes nepieciešamība dabas aizsardzības plāna izstrādē

- Dažādu interešu grupu kompromisu meklēšana, lai nodrošinātu ĪADT dabas vērtību pareizu apsaimniekošanu un aizsardzību ilgtermiņā.
- Viedokļu noskaidrošana un apkopošana par ieteicamajiem apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumiem un iespējām tos realizēt.
- Papildu informācijas sniegšana un atgriezeniskās saites veidošana ar pašvaldībām, zemju īpašniekiem un citiem interesentiem, lai izceltu teritorijas unikalitāti, atsevišķos gadījumos skaidrotu dažādu esošo ierobežojumu mērķi un pamatotu apsaimniekošanas pasākumu nepieciešamību.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Paldies par uzmanību!

Sintija Martinsons

Dabas aizsardzības pārvaldes

Dabas aizsardzības departamenta

Monitoringa un plānojumu nodaļas vadītāja

sintija.martinsons@daba.gov.lv, 29 353 919